

ÁFANGASKÝRSLA  
ART VERKEFNISINS Á SUÐURLANDI  
FYRIR STARFSÁRIÐ 2017

Sigríður Þorsteinsdóttir

Verkefnisstjóri

# Efnisyfirlit

Efnisyfirlit .....	síða 2
Inngangur .....	síða 3
Markmið .....	síða 3
Aðferðir .....	síða 3
Spurningalistar fyrir foreldra og kennara.....	síða 5
Spurningarlisti fyrir börn .....	síða 8
Niðurstöður.....	síða 10
Lokaorð .....	síða 11

## **Inngangur**

Árið 2017 hafa 34 börn og fjölskyldur verið í ART hjá ART teymi Suðurlands. Þessar fjölskyldur hafa komið í fjölskyldu ART hjá teyminu og börnin hafa fengið ART í skólanum. Teymið hefur þá séð um handleiðslu fyrir þá starfsmenn sem unnið hafa með börnin í ART, bæði þar sem hóp ART og bekkjar ART hefur verið. Flest börnin hafa þá fengið ART þjálfun þrisvar í viku í skólanum og svo verið í fjölskyldu ART einu sinni í viku.

ART (aggression replacement training) er hugræn atferlismeðferð sem er þrjúþætt. Félagssfærni, sjálfstjórnun/reiðistjórnun og siðferðisþjálfun. Í dag er unnið með ART bæði sem meðferðarmódel þar sem boðið er upp á ART sem bekkjar ART og í minni hópum í skólanum og fjölskyldu ART sem ART teymi sér um. Einnig er unnið með ART sem forvörn, bekkjar ART og styður það við meðferðar ARTið. Með því næst betri árangur og sú yfirfærsla sem nauðsynleg er. Námskeið eru haldin fyrir alla þá sem koma að vinnu með börnum. 2017 voru haldin 5 námskeið fyrir starfsfólk grunnskóla þar af þrjú úti á landi og eitt fyrir starfsfólk leikskóla.

## **Markmið**

Markmiðið er fyrst og fremst að gera börnunum kleift að fá meira út úr lífinu - að styrkja félagssfærni þeirra, sjálfstraust, samskipti og aðlögun í félagslegu umhverfi. Búast má við að markmið séu ekki þau sömu hjá hverju barni, heldur mismunandi og einstaklingsbundin.

## **Aðferðir**

Börn sem koma inn á borð hjá ART teymi fá fjölskyldu ART í 12 skipti sem stendur yfir í fjóra og hálfan mánuð. Eftir fyrsta samtal byrjar 10 vikna prógramm þar sem foreldrar koma sjálfir fyrstu fjórar vikurnar og læra hugmynda- og aðferðafræðina. Næstu 6 vikurnar koma börnin með og vinna með foreldrum og systkinum bæði í tíma og heima. Fjölskyldan vinnur svo áfram heima undir handleiðslu ART teymis og mætir svo 2 sinnum með mánaðar millibili til að bera saman bækur sínar með öðrum fjölskyldum úr fjölskyldu ART hópnum. Í flestum tilvikum fer ART af stað í skólunum fyrir börnin á sama tíma.

Hér er um að ræða börn fædd 2002 til 2012 sem hafa verið í Fjölskyldu ARTi og ARTi í sínum skóla vor og haust 2017. Tekin voru börn sem hafa eftirfarandi greiningar og félagslega erfiðleika:

- ❖ ADHD
- ❖ Kvíðaraskanir
- ❖ Einhverfa
- ❖ Depurð
- ❖ Mótþróaþrjóscuröskun
- ❖ Misþroski
- ❖ Málþroskaröskun
- ❖ Börn undir greiningar viðmiðum en hafa komið inn vegna félagslegra erfiðleika

Spurningarlistar voru lagðir fyrir foreldra, kennara og börn. Foreldrar 30 barna og kennarar 27 barna svöruðu spurningunum. 30 börn tóku þátt.

Spurningar voru lagðar fyrir eftir 10 vikur í Fjölskyldu ART.

## Spurningarlisti fyrir foreldra og kennara með börn í ART 2016

1. Hefur barn / unglingur átt auðveldara með félagsleg samskipti síðan hann/hún byrjuðu í ART?

Svarmöguleikar:  Já  nei

foreldrar svöruðu já	27
foreldrar svöruðu nei	3
kennara svöruðu já	16
kennarar svöruðu nei	11

2. Hefur barn / unglingur átt auðveldara með að hafa stjórn á sínum eigin tilfinningum síðan hann/hún byrjuðu í ART?

Svarmöguleikar:  Já  nei

foreldrar svöruðu já	26
foreldrar svöruðu nei	4
kennarar svöruðu já	15
kennarar svöruðu nei	12

A) Hefur barnið átt auðveldara að stjórna sinni hvatvísi?

Svarmöguleikar:  Já  nei

foreldrar svöruðu já	15
foreldrar svöruðu nei	15
kennarar svöruðu já	13
kennarar svöruðu nei	14

B) Hefur sjálfstraust aukist hjá þínu barni?

Svarmöguleikar:  Já  nei

foreldrar svöruðu já	23
foreldrar svöruðu nei	7
kennarar svöruðu já	19
kennarar svöruðu nei	8

3. Hefur þolinmæði aukist í samskiptum við aðra?

Svarmöguleikar:  Já  nei

foreldrar svöruðu já	23
foreldrar svöruðu nei	7
kennarar svöruðu já	22
kennarar svöruðu nei	5

A) *Að hlusta?*

Svarmöguleikar:  Já  Nei

foreldrar svöruðu já	26
foreldrar svöruðu nei	4
kennarar svöruðu já	17
kennarar svöruðu nei	10

B) *Að bíða eftir að röðin komi að þér?*

Svarmöguleikar:  Já  Nei

foreldrar svöruðu já	21
foreldrar svöruðu nei	9
kennarar svöruðu já	23
kennarar svaraði nei	5

4 *Á barnið þitt auðveldara með að tjá sig um hluti sem eru erfiðir?*

Svarmöguleikar:  Já  Nei

foreldrar svöruðu já	20
foreldrar svöruðu nei	10
kennarar svöruðu já	17
kennarar svöruðu nei	10

5 *Finnst þér fjölskyldu ART hafa hjálpað ykkar barni/ungling?*

Svarmöguleikar:  Já  Nei

foreldrar svöruðu já	30
foreldri svaraði nei	0
kennarar svöruðu já	22
kennarar svöruðu nei	5

6 *Eru samskipti barnsins við aðra í bekknum/fjölskyldunni auðveldari?*

Svarmöguleikar:  Já  Nei

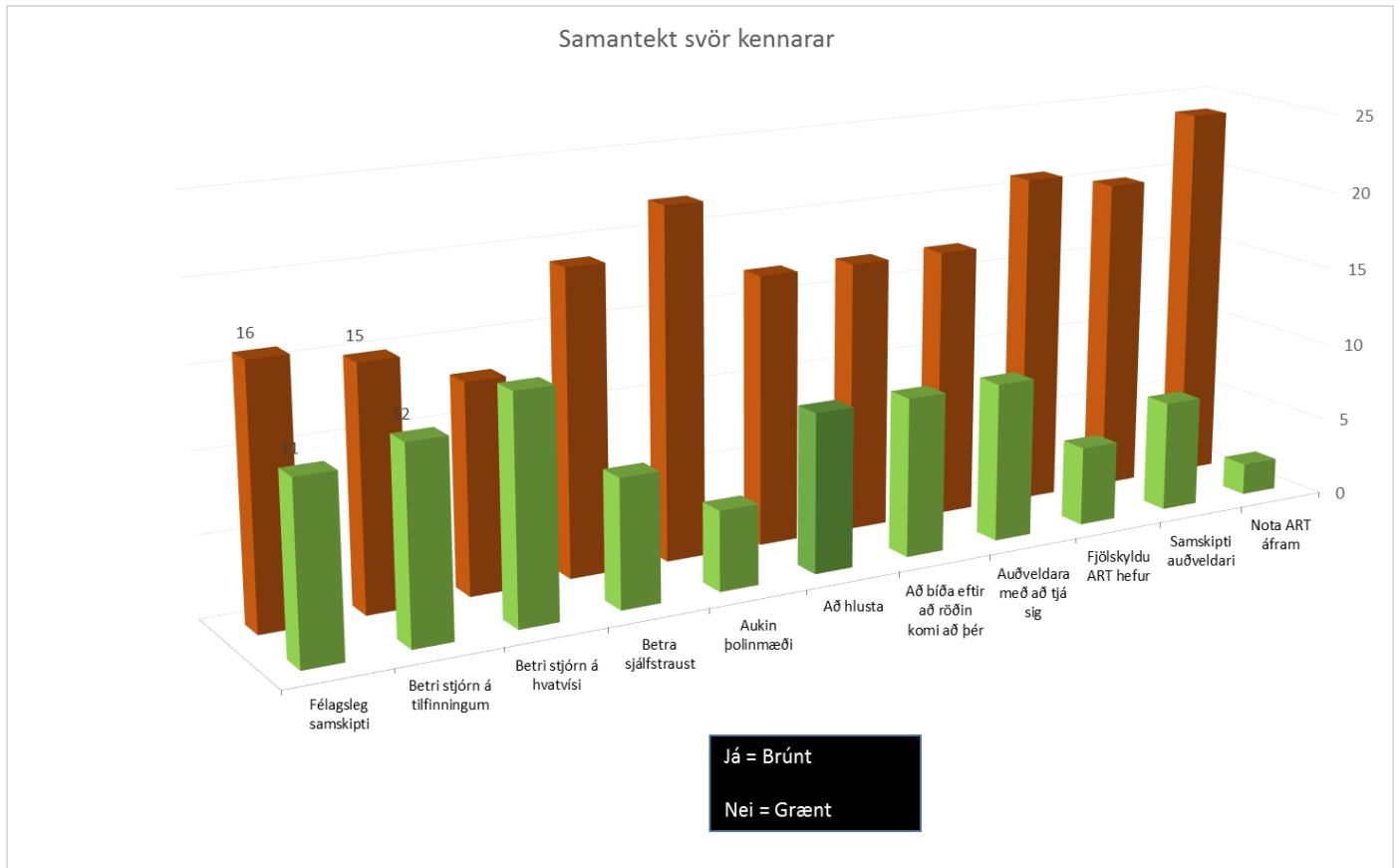
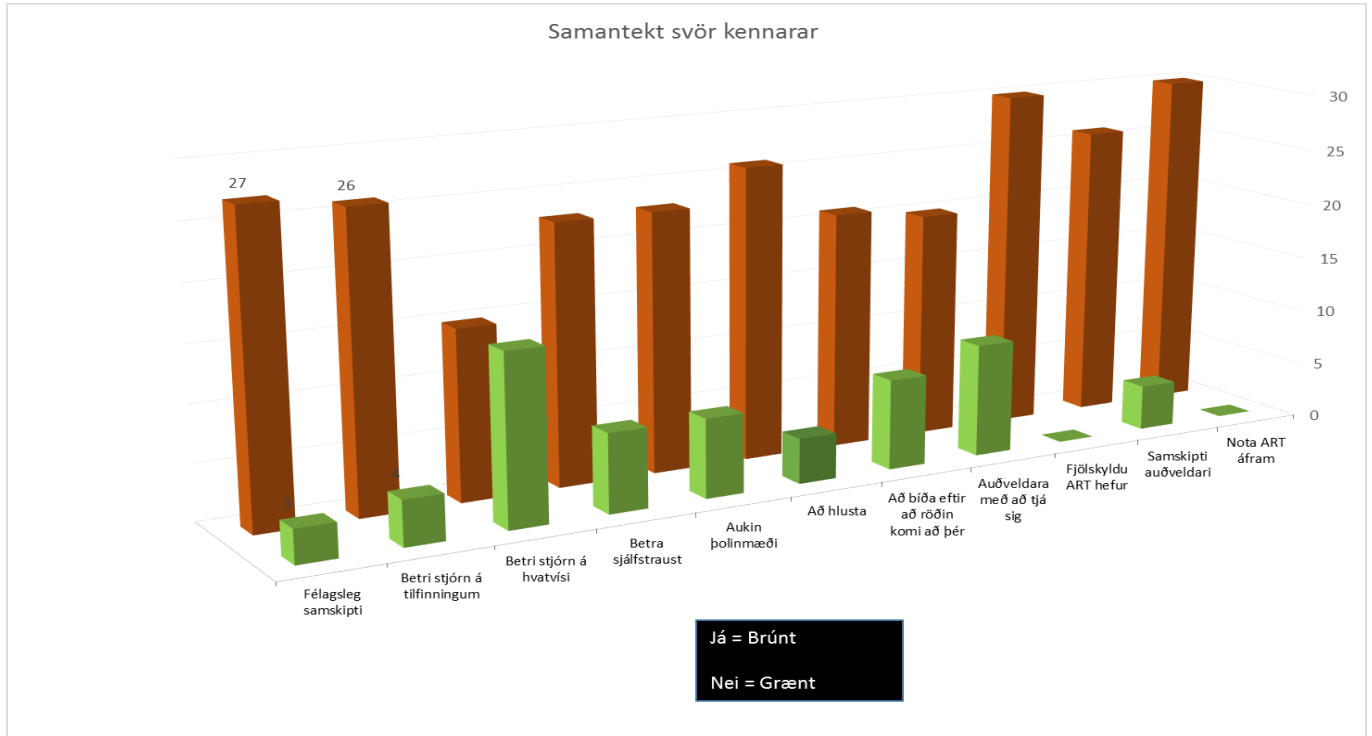
foreldrar svöruðu já	26
foreldrar svöruðu nei	4
kennarar svara já	20
kennarar svara nei	7

7 *Munið þið halda áfram að nota ART í framtíðinni?*

Svarmöguleikar:  Já  Nei

foreldrar svöruðu já	30
foreldri svaraði nei	0
kennarar svöruðu já	24
kennarar svöruðu nei	3

# Niðurstöður



## Spurningarlisti fyrir börn/unglinga

1. Átt þú auðveldara með að tala /leika við aðra krakka síðan þú byrjaðir í ART?

Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já	22
börn svöruðu nei	8

2. Finnst þér þú hafa betri stjórn á þér núna eftir að þú byrjaðir í ART?

Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já	28
börn svöruðu nei	2

A) Stoppar þú og hugsar áður en þú gerir hluti?

Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já	21
börn svöruðu nei	9

B) Ertu öruggari með sjálfan þig?

Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já	20
börn svöruðu nei	10

3. Finnst þér þú hafa meiri þolinmæði núna?

Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já	15
börn svöruðu nei	15

A) Að hlusta?

Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já	27
börn svöruðu nei	3



B) *Að bíða eftir að röðin komi að þér?*

Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já 20  
börn svöruðu nei 10

4 *Átt þú auðveldara með að segja frá hlutum sem eru erfiðir síðan þú byrjaðir í ART*

Svarmöguleikar:  Já  nei

svöruðu já 20  
svöruðu nei 10

5 *Átt þú auðveldara með að tala við pabba og mömmu síðan þú byrjaðir í F-ART?*

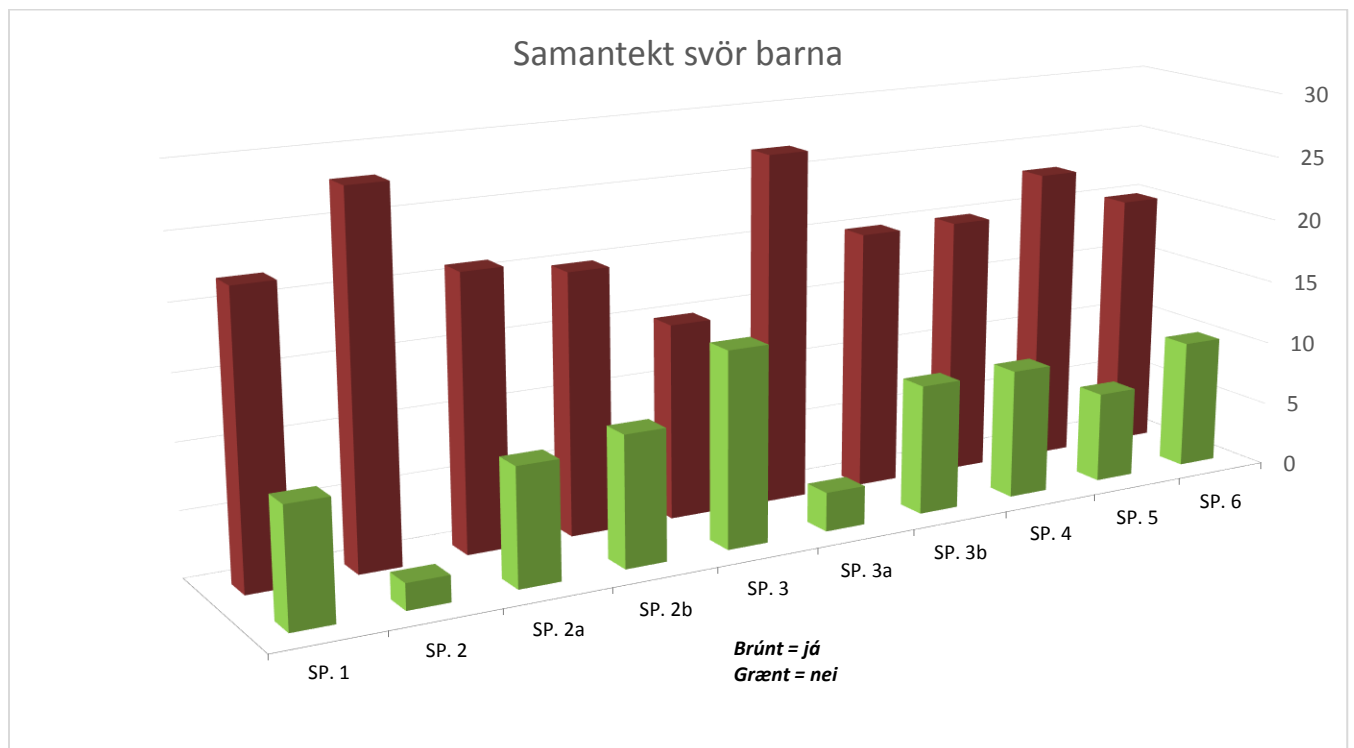
Svarmöguleiki:  Já  nei

börn svöruðu já 23  
börn svöruðu nei 7

6 *Ertu í ART í skólanum?*

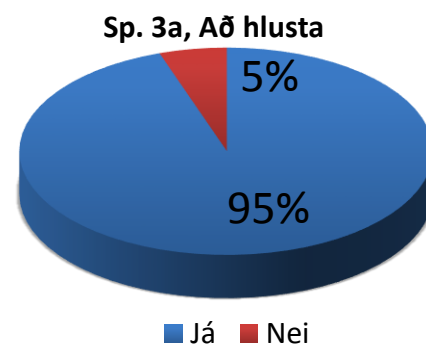
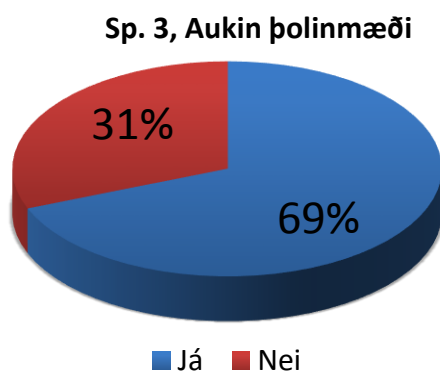
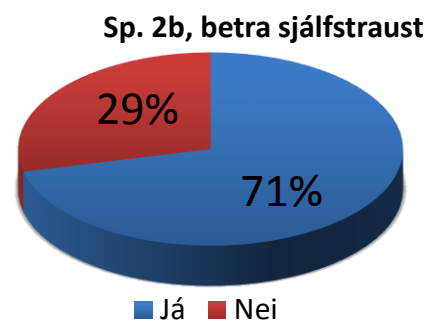
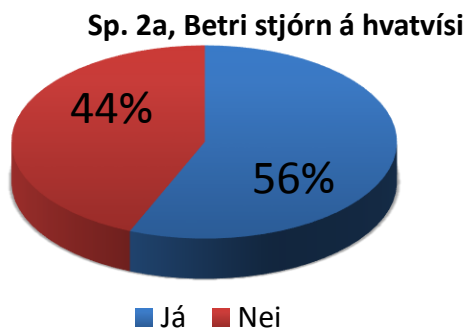
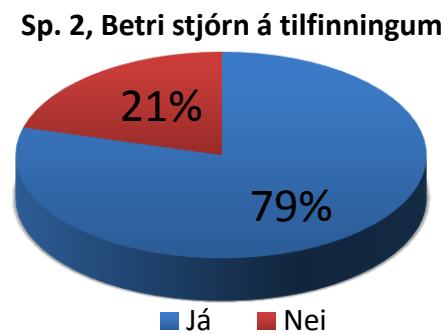
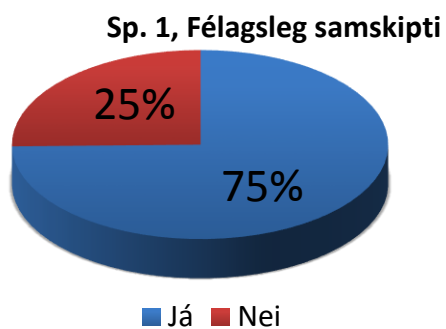
Svarmöguleikar:  Já  nei

börn svöruðu já 20  
börn svöruðu nei 10

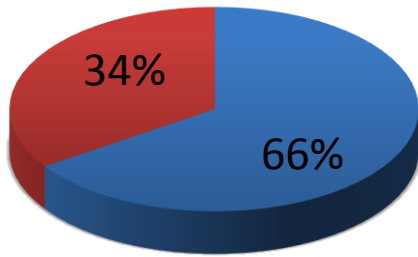


## Samantekt niðurstaðna

Heildarniðurstaða í prósentum þar sem foreldrar, kennarar og börn svara

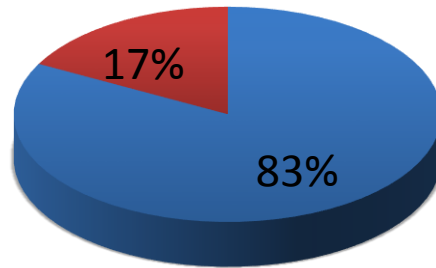


Sp. 4, Auðveldara með að tjá sig



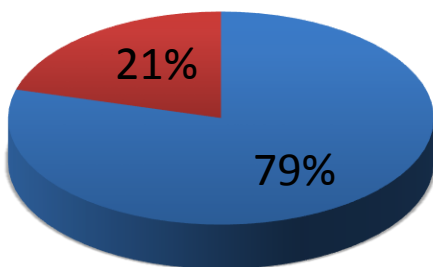
■ Já ■ Nei

Sp. 5, Hefur fjölskyldu ART hjálpað



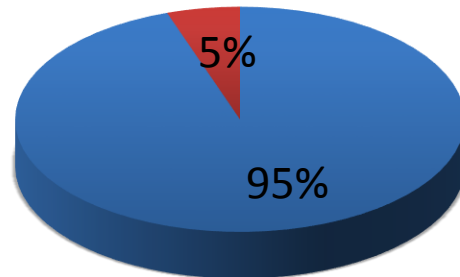
■ Já ■ Nei

Sp. 6, Er ART í skólanum



■ Já ■ Nei

Sp. 7, Nota ART áfram (For. og ken  
svöruðu)



■ Já ■ Nei

## **Framhaldið**

Þegar þessi skýrsla er gerð, hafa fjölskyldur sem voru í fjölskyldu ART á haustönn 2017 lokið tíu skiptum og komnar í handleiðslu og fjögurra vikna vinnu heima með sínum börnum. Þær fjölskyldur sem að voru í fjölskyldu ART á vorönn 2017 eru búnar að vera í eftirfylgni nú á haustönn 2017. Haust fjölskyldurnar koma svo saman einu sinni í lok janúar og einu sinni í lok febrúar og eftirfylgni út vorönn 2018.

## **Áframhald 2018**

Inntökuráð ART teymis samanstendur af barnalækni, verkefnastjóra ART teymis og tveimur starfsmönnum teymis. Inntökuráð kom saman þann 13. desember 2017 og fjallaði um 25 umsóknir fyrir vorönn 2018 þar af 22 umsóknir samþykktar inn fyrir vorönn 2018.

## **Lokaorð**

Eins og sjá má á tölunum hér að framan eru allir aðilar að sjá árangur. Börnin eiga erfiðara með að gera sér eins skýra grein fyrir því að breytingar hafa orðið, en foreldrar og kennarar sjá mun og mikinn mun í flestum tilfellum.

Starfsmenn teymisins sjá mikinn mun hjá foreldrum þar sem að þeir eru að nýta sér þetta nýja verkfæri dagsdaglega, ekki bara með börnum sínum heldur líka í samskiptum við skóla. Þar sem oft hefur orðið misbrestur á í samskiptum foreldra og skóla hefur ART þjálfun haft góð áhrif á samskiptin.

Við sjáum líka að það er meiri munur á árangri barnanna þar sem kennarar eru virkir og eru með ART í skólanum á sama tíma og teymið vinnur með fjölskyldu og barn.

Þess vegna er mikilvægt að allir hjálpist að til að hjálpa einstaklingnum. Samvinna þeirra aðila sem koma að barninu er lykilatriði.

Póstáritun:  
Velferðarráðuneytið  
Félags- og jafnréttismálaráðherra  
Skógarhlíð 6  
105, Reykjavík